

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Fark Yaratanlar Program Metni: Berrin Yıldız ve Murat Sarıkaya (3 Ocak 2010)

Alan: Ekonomik Gelişme

Yer: Nevşehir

Farkında mısınız, Türkçe'de müze kelimesi hep olumsuz cümlelerde kullanır.

Evdeki eski, kullanılmayan eşyalar artık müzelik olmuştur, yaşlı insanlara "o müzelik olmuş" diye hakaret edilir.

Boş zamanlarda müzeye gitmek akla son gelen ihtimaldir, soğuk ve sıkıcı yerler "müze" gibidir.

Türkçe'nin bilinçaltında müze, soğuk, uzak ve sıkıcı bir kelimedir.

Anadilinde, müze kelimesine olumsuz anlamların yüklü olduğu bir ülkede, müze açmak, biraz çılgınca, biraz delice bir iştir.

Ama kasabalar, şehirler işte böyle sıra dışı kişilerle değişir.

Kapadokya, bir peri masalından kaçmış gelmiş gibi duruyor eşsiz güzelliği yıllardır kızıl toprakları süslüyor.

Peribacaları sanki gökten sihirli bir toz serpilmiş gibi insanın yaratıcılık sınırlarını zorlarken, insanın doğaya hayranlığını artırıyor.

Ürgüp, Göreme, Üçhisar gibi beldeler bu peri masalının, narin prenseslerine ev sahipliği yaparken,

bu üçgenin içinde kalan bir küçük belde yıllardır bu masalın hem içinde hem de dışında yaşıyor.

Ortahisar, Ürgüp ve Göreme'ye 10 dakika uzaklıkta bir küçük yerleşim merkezi.

Peribacalarının sihirli topraklarının tam içinde yaşasa da, Ortahisarlılar yıllardır bu peribacalarını doğal soğuk hava deposu olarak kullanıyor.

Maalesef Ortahisar'da Peribacaları doğal bir güzellik olarak değil, doğal soğuk hava deposu olunca anlam kazanıyor.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Ortahisar Belediye Başkanı ile röportaj:

Ortahisar'da tabii doğal soğuk hava depoları vardı. Ağırlıklı halk geçimini bundan sağlıyordu.

Bu tüf kayalardan oyma depolarda Akdeniz'den gelen narenciye ürünleri limon portakal greyfurt gibi ürünler depolanıyordu.

Turizmin farkına son zamanlarda vardılar. Nasıl vardılar işte bu kültür müze gibi buna benzer etkinliklerin artması butik pansiyonların gelmesiyle beraber turizmden de para kazanacaklarını anladılar.

Ortahisar'ın soğuk hava depolarından çıkan soğuk hava son yıllarda bir müzede ısınıyor.

Bu küçük kasabanın üstünü kaplayan bulutlar sanat ile dağılırken, Ortahisar da Kapadokya'yı ısıtan güneşinden nasibini almaya başlıyor.

Berrin Yıldız ve Murat Sarıkaya Ankara'da bilgisayar sektöründe çalışırken, yıllar önce bir gün turistik amaçlı Kapadokya'ya geldiler.

Amaçları arkadaşlarıyla biraz dinlenip haftanın rutin akışını değiştirmekti. Ama o gezi onların tüm hayatının rutinini değiştirdi.

Murat Sarıkaya ile röportaj:

Ankara'daki firmamız çok büyük projelere imza attı; fakat **2002 yılından sonra** daha küçük bir kasabada yaşamayı tercih ettik.

O yüzden önce Ortahisar'dan eski bir ev aldık. Sonra'da bölgenin ilk oteli olan şu anda içinde bulunduğumuz binayı Ortahisar belediyesinden kiraladık.

Bölge genel olarak coğrafi yapısı itibariyle zaten açık hava müzesi fakat hem bizim ile beraber gelen konuklarımız hem de

bölgeyi ziyaret eden konuklarımız buranın yaşantısını kültürünü merak ettiklerini tespit ettik.

Hem kültürünü anlatan hem de yaşayış biçimini anlatan bir Etnografya müzesine ihtiyaç olacağını düşündük.

Bizi en çok müze yapmaya iten etkenlerden bir tanesi de Ortahisar kasabası turizme ilk başlayan kasaba olmasına rağmen

içinde bulunduğumuz bina az önce de söylediğimiz gibi bölgenin ilk oteli olmasına rağmen **15 yıldır turizm hareketi olmayan bir kasabaydı.**

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Ortahisar'daki halkla sohbetlerimiz sırasında buraya bir turizm yatırımı yapılırsa burada turizm hareketi olabilir mi diye sorduğumuzda pek inanan da çıkmadı açıkçası...

Tabii ki Murat Sarıkaya ve Berrin Yıldız'ın bu zor rüyasının, hayata geçmesi kolay olmadı.

Önce Ankara'daki işlerini yavaş yavaş tasfiye ettiler sonrasında ise Ortahisar'da eski bir binayı restore etmek amacıyla Belediyeden kiraladılar.

Akıllarında Kapadokya'ya gelen turistlere Türk aile kültürünü anlatmak için bir etnografya müzesi kurmak vardı.

"Belki şehre bir müze gelir, bir güzel orman olur, iklim değişir Akdeniz olur" diye yola çıktılar.

Murat Sarıkaya ile röportaj:

Öncelikle müzeyi hiç söylemedik; müze açıyoruz diye başlamadık zaten.

Alışveriş merkezi açıyoruz diye başladık. Hatta tek tek şu dükkanı kiralayabiliriz şeklinde şeyler olmuştu.

Ama o arada heykeller malzemeler yapılmaya devam ediyordu.

Müze fikrinden önce insanlar burada böyle bir şeyin yapılabileceğine inanmıyorlardı.

Tabi inanmadılar önce işte kamunun binaları belediyeye ait binalar buralara bu kadar para harcanır mı? Çünkü içinde bulunduğumuz bina hakikaten kullanılacak bir durumda değildi.

Çok ciddi bir restorasyondan geçti.

Murat Sarıkaya ve Berrin Yıldız uzun uğraşlarla restorasyonu bitirdiklerinde sıra müzeyi oluşturmaya geldi.

Anadolu'nun ev hayatı ile ilgili her detayı köy köy dolaşip toplarken, yapılacak heykeller konusundaki destek ise kendileri gibi idealist bir ressamdan geldi.

Murat Sarıkaya ile röportaj:

Bütün bu konuları hikayeleri senaryoları yazdıktan sonra gerekli olan malzemelerin listesi çıkartıldı.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

O malzemelerin tedarik süreci başladı. Bu arada bu malzemeleri birlikte sergileyeceğimiz heykellere de ihtiyaç duymaya başladık.

Heykelleri nasıl yapacağım konusunda araştırma yaparken heykellerin maliyetlerinin çok yüksek olduğunu fark ettik.

Projenin sonuna geldiğimiz için de bir şekilde heykellerin de yapılması gerekiyordu. O zaman işte bindiğimiz bir arabamız vardı Berrin hanımla birlikte. En kötü arabamızı satalım ve heykelleri yaptıralım diye karar aldık.

Çok tesadüfi bir şekilde de Çınar Azizoğlu hocamızla tanıştık, kendisi Hacettepe Üniversitesi mezunu. Kendisine projeyi anlattığımızda, bölgeye geldiğinde, ürünleri ve mekanı gördüğünde

işte bir heykel yapımı, fiyatının çıkarılması ve kendisine ısrarla "Hocam ne kadara mal olacak ne kadar mal olacak" diye sormamıza rağmen

önceleri kendisi "siz bu kadar bu işi yapmaya gönül vermişsiniz, ciddi maliyetlerin altına girmişsiniz

ben de elimden geldiğince destek olurum, ücretin hiç önemi yok, sorun da değil birlikte burayı kuralım ve ayağa kaldıralım" demesi bizi inanın inanılmaz mutlu etmiştir.

Kapadokya'nın ilk ve tek, Türkiye'nin ise 125. özel müzesi, işte böyle özverili çabaların sonucunda 2004 yılında hayata geçti.

Berrin Yıldız ile röportaj:

Burada Kapadokya bölgesinde nasıl oluştuğu kayaların nasıl işlendiği ve kemer mimarisi anlatılıyor ve bölgeden çıkan taş çeşitlerini görüyoruz.

Bu tarafta bir tarım odamız var. Anadolu'nun ve Kapadokya'nın tarım yaşantısını anlatılıyor, Anadolu'da kullanılan tarım aletleri anlatılıyor.

Burada da Kapadokya mutfağı anlatılıyor; bir takım toprak kaplar, bakır kaplar, ekmeği nasıl

Burada bir tandırımız var; ekmek tandırı var, ekmek teknesi görüyoruz. Yine yoğurt yapımında kullanılan bir taş görüyoruz. Yöresel ismi Tuluk

Burada da pekmez anlatılıyor. Üzüm ve pekmez bölgenin en önemli besin kaynaklarından bir tanesi.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Buradaki odamızda dokuma sanatı anlatılıyor, ipeklerin nasıl elde edildiği, nasıl renklendirildiği, halının kilime nasıl dönüştürüldüğü anlatılıyor.

Bir sonraki odamız da hamam bölümü; Türk hamamı anlatılıyor. Geleneksel Türk hamamında hangi malzemeler bulunuyor bu konudan bahsediyor burada.

Bir sonraki bölümümüz sokak bölümünüz. Yine eski bir sokak bölümü, yine burada bir su kuyusu ve çerçi var. Karşıda çamaşır yıkayan bir kadın var ve çok eski bir berberi anlatıyor. Eskiden berberler dolaplarını sırtlarına alıp mahalle mahalle gezip tıraş yapıyorlarmış.

Burada çok eski bir oturma odamız var son derece sade ve sadece kullanım için olan eşyalarla donatılmış bir oda. Yer sofrasında tek kaptta yemek yeme kültürü anlatılıyor.

Burada kız isteme merasimi anlatılıyor. Bu köyde çok ilginç bir adet var. Kız tarafı erkek tarafının teklifini kabul ederse elde örülmüş bir yün çorap hediye ediliyor, bu kızımızı size veriyoruz anlamına geliyor.

Ve bu gelenek hala devam ediyor. Bir sonraki odamız kına gecesi merasimi; yine köyün yaşlı kadınlarından biri geline kına yakıyor.

Daha sonra bir takım eğlencelerle gece sona eriyor. Daha sonra gelin odamız var.

Gelin odasında yüz görümlüğü bekleyen bir gelin görüyoruz. Gelinin odasında bulunan eşyalar anlatılıyor.

Bir beşik ilk gün gelin odası hazırlanırken mutlaka yerleştiriliyor. Bu da ailenin çocuk istediği anlamına geliyor.

Bir sonraki odamızda da gelen ziyaretçilerin hatıra fotoğrafı alabilecekleri bir odamız var. Misafirlerimiz burada fotoğraf çektiyor.

Bir İngiliz turist ile röportaj:

Eskiden Batılı insanların sahip oldukları yaşam tarzı, köylülerin burada sürdürdükleri yaşam tarzı çok ilginç.

Bazı açılardan basit bir hayatları varmış ancak bazı açılardan da hayatları, Avrupa'daki yaşam tarzına çok benziyor.

Biz 10 gündür seyahat ediyoruz ve birçok farklı yer gezdik

fakat burası çok güzel bir müze ve Türkiye kültürünü çok güzel bir şekilde yansıtıyor.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Berrin Yıldız ile röportaj:

Zor oldu çünkü Ortahisar turizm destinasyonundan çıkarılmış durumdaydı. Biz müzeyi açmadan çok kısa bir süre önce burada bulunan tarihi Ortahisar Kalesi ziyarete kapalı durumdaydı.

Şu anda kalenin restorasyon çalışmaları sürüyor. Yakın bir tarihte tekrardan ziyarete açılacak.

O dönemde kalenin kapanması ile birlikte tamamen programdan çıkarılmıştı. Müze açıldıktan sonra yoğun bir çaba harcadık.

Çok kolay olmadı açıkçası gerek fuarlar gerekse birebir Türkiye'ye yabancı turist getiren acentelerle görüşerek

telefon ve ziyaret yoluyla, bu şekilde tanıtım yapmaya çalıştık. Yine müzenin tanıtımı ile ilgili basında yayında çıkan haberler oldu.

Bu yolla yaklaşık 2 yıl çalıştık ve o süreç içerisinde müzenin tanıtımını sağlamış olduk.

Bugüne kadar müzeyi toplam 2004'ten bu yana hesaplayacak olursak **yaklaşık 80 bin civarında misafirimiz oldu.**

Yıllardır selamsız kasabası gibi yaşayan ve Kapadokya'nın turizminden bir selam bile alamayan Ortahisar'da değişim artık yavaş yavaş hissediliyor.

Kültür müzesinin ışığı Ortahisar sokaklarını aydınlatmaya çalışıyor. Bu ışıktan ilk etkilenen ise, müzenin hemen altındaki küçük kahvehane olmuş.

Her ne kadar şimdilik Ortahisar'da müze sadece turist getiren bir yatırım olarak gözükse de, sanatsal katkısı da zamanla hissedilecek gibi gözüküyor.

Mehmet Gezen ile röportaj:

Mehmet Gezen: Müze, Ortahisar'ı çok güzel etkiledi. Böyle bir yere ihtiyacımız vardı. Sağ olsun Murat bey burayı faaliyete geçirdi. Ortahisarımız için çok güzel bir gelir kaynağı oldu.

Mehmet Keskin ile röportaj:

Muhabir: Neler değişti Ortahisar'da müze geldikten sonra?

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratanlar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Mehmet Keskin: Murat Bey'in yaptığı müze olarak kullanılan yere Ortahisar'ın, Kapadokya'nın ilk oteli yapılmıştı. Ama harabe olduğu için bakım yoktu. Murat Bey burayı restorasyon yaptı.

Restoran yaptı çok güzel geliştirdi. Şimdi buraya gelen turistler meydana iniyor, alışveriş yapıyor, halkımız geçiniyor Murat Bey olsun her tarafa restorasyon yapıyor, güzel alanlar yapıyor.

Bugün müzeye giriş ücreti 5 TL. Ortahisarlılar ise neredeyse hiç para ödemiyor. **Murat Sarıkaya ve Berrin Yıldız yaklaşık 300 bin TL harcadıkları müzede** elbette yatırdıkları parayı kazanabilmiş değiller.

Zaten amaçları da para kazanmak değil. Onlar Ankara'nın lacivert ikliminde ticarete daha yükselere çıkmak yerine, hayallerinin renkli balonuyla, ideallerinin peşinden gitmeyi tercih edenlerdenler.

Berrin Yıldız ile röportaj:

Bizim için bir rüyaydı Kapadokya'yı çok seviyoruz çünkü. Fakat Kapadokya'nın tanıtım aracı olmadığı için

ya da buranın kültürünü anlatan bir yer olmadığı için çok üzülmüştük ilk ziyaretlerimizde. İşte bu rüya öyle başladı. Fakat o rüyanın gerçekleşmiş olduğunu görmek gerçekten bizi bile bazen şaşırtıyor.

Çünkü çok zorlu bir süreç yaşadık. Hiçbir yerden hiçbir destek almadan oluşturduk. Sonuçlarına gelince müzede İspanya Kraliçesini ağırladık.

O meşakkatli ve zor çalışmanın arkasında böyle bir ünlü kişiyi müzede ağırlamak bizim için çok güzel bir faktör oldu.

Yine nisan ayında 2009 yılında Garanti Bankası'nın Ekonomist dergisi ve Kagider ile düzenlediği bir değerlendirme de **"Türkiye'nin Sosyal Girişim Projesi" seçildi ve ödüle layık görüldü Kültür Müze.**

Böyle bir takdirimiz var. Sonuçlarından da gayet memnunuz, gerek ziyaretçi sayısı gerekse Kapadokya'ya gelen özellikle şöhretli ve büyük devlet adamları açısından, müzeyi ziyaret ediyor

olmaları restoran bölümünde yöresel yemekleri tadıyor olmaları bizim için büyük bir mutluluk.

Cüneyt Özdemir ile

FARK YARATANLAR

SABANCI VAKFI katkılarıyla

"SIRADIŞI KİŞİLER OLAĞANÜSTÜ ETKİLER"

Sabancı Vakfı, "Fark Yaratıcılar" projesini Türkiye'de toplumsal gelişmeye katkıda bulunanların öykülerini ve çalışmalarını gündeme getirerek, onları teşvik etmek ve topluma ilham vermek amacıyla destekliyor.

Berrin Yıldız ve Murat Sarıkaya iki hayalperest arkadaş olarak yola çıktılar. Türkiye gibi bir ülkede özel müze açma hayali kurdular.

Büyükşehir'in büyük işlerini bırakıp, Kapadokya'nın küçük bir kasabasında büyük bir sanat yatırımı yaptılar.

Müze kelimesinin çoğu kez cümle içinde bile kullanılmadığı zamanlarda, özel bir müze açarak, yalnızca kendilerinin hayatında değil hiç tanımadıkları insanların da hayatında Fark Yarattılar...

Düşünün hiç bilmediğiniz bir şehre gidiyorsunuz. Berrin Yıldız gibi bir müze kuruyorsunuz ve yılda 50 bin kişi geliyor.

Büyük bir başarı. Türkiye'yi kurtarmanıza gerek yok, dünyayı kurtarmanıza gerek yok, yaşadığınız çevrenin insanların hayatına bile ne kadar büyük farklılık yaratıyorsunuz.